

Aan: gemeenteraad

Verzonden aan: griffier met verzoek tot agendering in raad c.q. presidium

Den Haag, 8 december 2016

Onderwerp: Herfstbrief 2016 Raadslid.Nu

Geachte gemeenteraad,
Geacht presidium,

Raadslid.Nu praat u in deze Herfstbrief graag bij over wat we de afgelopen tijd voor raadsleden hebben bereikt en wat we het komende jaar voor raadsleden en gemeenteraden doen. Als de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden menen wij dat het van belang is dat u als raad en als raadsleden daarover wordt geïnformeerd zodat u een beeld krijgt van waar Raadslid.Nu zich mee heeft bezig gehouden en mee bezig houdt om zo invulling te geven aan ons motto: een sterke Raad Die Er Toe Doet.

Raadslid.Nu: belangenbehartiging van en voor raad en raadsleden

Raadslid.Nu bestaat ruim tien jaar en we hebben meer leden dan ooit. Tot de vorige raadsperiode schommelde het ledental tussen de achthonderd en twaalfhonderd leden, maar in de afgelopen anderhalf jaar is onze belangenvereniging sterk gegroeid naar 2.700 leden op een totaal van bijna 9.000 raadsleden.

Raadslid.Nu behartigt de belangen van zijn leden, maar wordt beschouwd, zo merken wij in Den Haag, als de vertegenwoordiger van alle raadsleden. Als het over raadsleden gaat, weten steeds meer organisaties en instellingen Raadslid.Nu te vinden. Ons doel is uw belangen te behartigen, gericht op een sterke, onafhankelijke rol en positie van de raad en raadsleden, maar ook om u te informeren en te adviseren. De activiteiten, onderzoeken en publicaties van Raadslid.Nu zijn er daarom altijd op gericht om uw raad en u als raadslid van concrete adviezen, tips en aanbevelingen te voorzien zodat u uw raadswerk beter, scherper en eigentijds kunt uitvoeren.

Wat hebben we voor raadsleden bereikt?

- Raadslid.Nu heeft het afgelopen jaar aandacht gevraagd voor de nazorg voor raadsleden die zijn geconfronteerd met agressie, geweld en bedreiging. We hebben gepleit voor een landelijk meldpunt en werken samen met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Wethoudersvereniging en het Genootschap van Burgemeesters aan een adequate voorziening. Daarnaast pleiten we actief voor ondersteuning in de eigen regio.

- In februari 2016 heeft Raadslid.Nu een onderzoek gepresenteerd waaruit blijkt dat 10 % van de raadsleden bij de volgende verkiezingen overweegt te stoppen als gevolg van de toegenomen dreiging van agressie, geweld en bedreiging. Dat leidde tot veel aandacht in de media voor de positie van raadsleden. Raadslid.Nu heeft het onderwerp besproken in de Tweede Kamer en is op basis hiervan in gesprek gegaan met de minister van Binnenlandse Zaken om een platform te maken waardoor raadsleden sneller en effectiever kunnen worden ondersteund als zij met bedreigingen en agressie te maken krijgen.
- Raadslid.Nu is na de zomer van 2016 gestart met de Raadsacademie. Dit zijn bijeenkomsten waar raadsleden worden gescherpt op thema's als de verbindende rol van de raad, het gebruik van social media, de vraag hoe zij effectiever inwoners kunnen betrekken bij de democratie, over het versterken van burgerkracht, over integriteit en over hoe raadsleden greep krijgen op het sociaal domein. De Raadsacademies vinden zo dicht mogelijk bij raadsleden plaats, in hun eigen regio. Raadsacademies waren er in Assen, Roermond en Deventer. Het programma wordt in overleg met raadsleden en griffiers opgesteld. In 2017 staat de volgende Raadsacademie op het programma in Kapelle (27 januari 2017). De Raadsacademie vervult ook de functie in uw regio van extra mogelijkheid tot het versterken van het netwerk van individuele raadsleden. Wanneer u belangstelling hebt voor een Raadsacademie om als raad over een aantal onderwerpen in uw regio bijgepraat en uitgedaagd te worden, kan dat ook in 2017. Neem dan contact op via: info@raadslid.nu.
- De werkgeversfunctie van de raad vraagt meer bewustwording. Ook is het belangrijk dat raadsleden nadenken wat voor type griffier ze willen hebben. Daarom heeft Raadslid.Nu in samenwerking met de Vereniging van Griffiers een 10-tal bijeenkomsten voor raadsleden uit de werkgeverscommissies gehouden. In januari 2017 staan nog 3 bijeenkomsten gepland in Etten-Leur, Den Helder en Utrecht. Ter ondersteuning zijn er 8 filmpjes over de werkgeversrol van de raad gemaakt en bestaat er een 10 stappenplan voor goed werkgeverschap die een leidraad vormen voor het invullen van de werkgeversfunctie door de raad.
- Raadslid.Nu maakt zich hard voor het zelfstandig raadsbudget van de raad. De gemeenteraad in elke gemeente heeft voor de eigen opleiding, onderzoek en ondersteuning minder dan 1 procent budget van de totale omvang van de gemeentebegroting gereserveerd. In kleine gemeenten wordt er verhoudingsgewijs meer budget voor onderzoek, opleiding en ondersteuning van de raad gebudgetteerd dan in grote gemeenten, maar ook dan blijft het onder 1 procent van de totale gemeentebegroting. Dit blijkt uit het rapport Zelfstandig Raadsbudget dat Raadslid.Nu in het voorjaar van 2016 heeft gepresenteerd. Voor een raad die als hoogste bestuursorgaan zijn taken deskundig wil uitvoeren, is ondersteuning gewenst met meer budget zonder dat er geld over de balk wordt gegooid. Raadslid.Nu bespreekt met de Vereniging van Griffiers hoe de gemeenteraden er voor kunnen zorgen dat het budget voor onderzoek, ondersteuning en opleiding vergroot kan worden.

- Raadslid.Nu voert tevens een onderzoek uit over het oprichten van een opleidingsfonds of Raadsfonds waardoor raden maar vooral individuele raadsleden ruimere mogelijkheden krijgen voor opleidingen. Raadslid.Nu voert hierover gesprekken met het ministerie van BZK om te onderzoeken wat er op korte termijn mogelijk is, om zo de ondersteuning van raadsleden te verbeteren. Raadslid.Nu streeft er naar dit project begin 2017 af te ronden.
- Raadslid.Nu vindt het belangrijk dat in de Haagse discussie het geluid van raadsleden naar voren wordt gebracht. Op initiatief van Raadslid.Nu is er daarom na de zomer een enquête gehouden onder raadsleden hoe zij denken over de Omgevingswet die in 2019 wordt ingevoerd. De uitkomst: Raadsleden twijfelen of de Omgevingswet grotere effecten heeft dan de invoering van de nieuwe taken voor zorg, ondersteuning en participatie, de zogeheten decentralisaties in het sociaal domein van 2015. De uitkomsten van de enquête zijn met raadsleden besproken in de Raad op Zaterdag in Zwolle en worden besproken in de Raad op Zaterdag in Eindhoven. De Raad op Zaterdag wordt door de VNG georganiseerd met medewerking van Raadslid.Nu en de Vereniging van Griffiers.
- Raadsleden zoeken verbinding met inwoners/kiezers. Social media zijn daarvoor een nieuw onmisbaar instrument. Hoe profileren raadsleden zich op social media? Welke kansen bieden social media? Raadslid.Nu heeft de uitkomsten op deze vragen gepresenteerd in een onderzoek dat is uitgevoerd door de Utrecht Dataschool (UDS). Het rapport “Raadsleden in 140 karakters” bevat do’s en dont’s voor raadsleden hoe zij zich in het social medialandschap kunnen profileren en kunnen bewegen om inwoners c.q kiezers te bereiken.
- Raadslid.Nu heeft in het najaar van 2016 – samen met het Genootschap van Burgemeesters – een 5-tal bijeenkomsten gehouden (Goes, Boekel, Beilen, respectievelijk Wijk bij Duurstede en Wassenaar) om raadsleden, burgemeesters, wethouders, secretarissen en griffiers met elkaar in hun eigen regio te laten praten over hoe het Samenspel in het gemeentehuis met en ten behoeve van de inwoners kan worden versterkt. De bijeenkomsten gebruikt Raadslid.Nu ook om te horen welke verwachtingen raadsleden en de andere actoren in het openbaar bestuur hebben over de rol van de Rijksoverheid.

Voor de volledigheid van onze inspanningen verwijzen wij u ook naar onze website (www.raadslid.nu) en naar de bijlage bij deze brief met een overzicht van publicaties.

Wat gaan we doen voor raadsleden?

U mag de komende tijd het nodige nog van ons verwachten:

➤ *Inwerkprogramma*

Raadslid.Nu is in 2016 gestart met het verkennen wat er nodig is om tot een goed inwerkprogramma te komen voor de nieuwe gemeenteraden. In 2017 wil Raadslid.Nu in samenwerking met de Vereniging van Griffiers komen tot een uitgewerkt inwerkprogramma dat in de herfst van 2017 kan worden aangeboden aan de griffiers van alle gemeenteraden. Raadslid.Nu beoogt hiermee de ondersteuning van (nieuwe) raadsleden en de gemeenteraad effectiever te maken door de opbrengst van onze aanbevelingen, tips en adviezen uit de raadsperiode 2014-2018 in het inwerkprogramma/opleidingspakket voor de nieuwe gemeenteraad een plek te geven.

➤ *Vergoeding*

Een van de belangrijkste thema's in 2017 is voor Raadslid.Nu de vergoeding voor raadsleden. We hebben dit onderwerp afgelopen jaar geagendeerd en voeren daarover gesprekken met de minister, de fracties in de Tweede Kamer en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Raadslid.Nu zet in op een structurelere verbetering van de vergoeding die past bij het toegenomen takenpakket en voldoet aan de tijdsinzet en tijdsbesteding van raadsleden.

➤ *Raad & Hulptroupen: Rekenkamer*

Raadslid.Nu presenteert in het eerste kwartaal van 2017 het eindresultaat van het onderzoek door de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur over de Raad en zijn Hulptroupen. De gemeente is een regiegemeente geworden en daarmee is de rol en positie van de gemeenteraad veranderd. Die nieuwe rol heeft gevolgen voor hoe de controlerende rol van de raad wordt ingevuld. Meer dan in het verleden zal en moet dat in samenwerking met tal van zogeheten hulptroupen gebeuren, te denken valt daarbij aan de Rekenkamer, de accountant, de auditcommissie, de (nieuwe) media en de Raden van Toezicht en controle instanties bij maatschappelijke instellingen.

Raadslid.Nu wil het niet laten bij de presentatie van een onderzoeksrapport met concrete aanbevelingen, maar bereidt regionale bijeenkomsten voor zodat raadsleden dicht in hun eigen omgeving over het gebruik en de inzet van hulptroupen zoals de Rekenkamer en de eigen rol van de raad kunnen spreken, nadenken en nieuwe inzichten kunnen opdoen.

➤ *Dienstverlening en ombudsfunctie*

Raadslid.Nu is er ook om concrete vragen op rechtspositioneel terrein maar ook over de rol van de raad te beantwoorden. Wij proberen die vragen zo snel en zo adequaat mogelijk te beantwoorden en prijzen ons gelukkig dat we diverse deskundige (juridische) partners hebben die met oog voor het belang van een onafhankelijke positie en rol van de raad ons van advies kunnen dienen.

De kracht waarmee Raadslid.Nu op kan komen voor de belangen van raadsleden, is sterk afhankelijk van het aantal leden. Met het huidige aantal van 2.700 leden merken we al dat er meer en beter wordt geluisterd naar de inbreng van raadsleden, in Den Haag, maar ook daarbuiten. Maar het kan nog beter, nog krachtiger!

Raadslid.Nu heeft de ambitie om alle raadsleden tot zijn leden te mogen rekenen, zoals burgemeesters, griffiers en wethouders vrijwel allemaal lid zijn van hun vereniging. De spelregels zijn voor Raadslid.Nu en de betreffende belangenverenigingen hetzelfde: de contributie komt ten laste van de bestuurskosten van de gemeente.

Wanneer u als raadslid of collectief als raad de inzet van Raadslid.Nu, voor het raadswerk van uzelf en uw raad, wilt versterken, kunt u – wanneer u nog geen lid bent - individueel of collectief lid worden. Voor het geld (80 respectievelijk 45 euro per raadslid) hoeft u het niet te laten. Voor meer informatie kunt u mailen naar info@raadslid.nu of de specifieke pagina op onze website bekijken: <http://www.raadslid.nu/content/lidmaatschap>

Met vriendelijke groet,

Mark den Boer,
Voorzitter Raadslid.Nu

Bijlage overzicht publicaties 2016

Bijlage

- [Publicaties 2016](#)
  1. [Afleveringenreeks 'In de ban van regionale samenwerking'](#)

Een reeks waarbij Raadslid.Nu de raadsleden uit Twente, West-Brabant en Drechtsteden volgt in hun zoektocht naar invloed op regionale samenwerking.
  2. [De rol van de raad bij de Omgevingswet](#)

Een onderzoekenquête over de Omgevingswet onder gemeenteraadsleden in Nederland.
  3. [Hard naar het college, zacht naar de samenleving](#)

Een essay over de bestuurlijke rol van de gemeenteraad.
  4. [Het budgetrecht van de raad intact?](#)

Een rapport over het effect van burgerbegrotingen en wijkbudgetten op het budgetrecht van de raad.
  5. [Kansrijk maar kwetsbaar](#)

Een onderzoek over burgeraudits als nieuwe vorm van burgerparticipatie.
  6. [Magazine Raadslid.Nu](#)

Een magazine vol met tips en adviezen aan raadsleden om het raadswerk beter te doen en over het volgen van opleidingen.
  7. [Nationaal Raadsledenonderzoek](#)

Onderzoek naar hoe het is gesteld met de werkdruk van raadsleden en waar raadsleden hun tijd aan besteden.
  8. [Raad als werkgever van de griffier in 8 filmpjes](#)

Raadsleden vertellen in de filmpjes over hun ervaringen met de rol als werkgever in de eigen gemeente.
  9. [Raadsleden in 140 karakters](#)

Een rapport over social media praktijken van raadsleden aan de hand van Twitterdata.
  10. [Raadsleden over het veiligheidsgevoel van inwoners en raadsleden en opvang van vluchtelingen](#)

Een onderzoek naar de effecten van agressie, bedreiging, intimidatie en geweld tegen raadsleden.
  11. [Raadslid en Burgerkracht](#)

Een rapport over hoe je als raadslid om kan gaan met burgerinitiatieven.
  12. [Raadslid en Open Overheid](#)

Een rapport over de rol van de raad bij de overgang naar een overheid die alle informatie open en transparant beschikbaar stelt.
  13. [Raadswerk is Maatwerk](#)

Een rapport over hoe raadsleden de burgers het beste kunnen betrekken bij de lokale democratie.
  14. [Zelfstandig Raadsbudget](#)

Een onderzoek over het zelfstandig raadsbudget.